

gen hersebe og foretog Handlinger med Hensyn til Kirkens Guds- som dens fortrinligste Medlem og øverste Biskop; saa er det at bemærke, at der aldrig er draget nogen Grændse eller opstillet nogen Adskillelse mellem Kongens øvrige Myndighed som Regent og hans Myndighed som Kirkens Øverste; Grændsen er aldrig draget og kunde ikke drages, og eksisterede ikke, da Hans Majestæt Kongen frasagde sig sin Magts forrige Fylde og overdrog en Deel af sin Regentmyndighed til Folket. Der var ikke isorveien foretaget en saadan Udføndring, at han i Overdragelsesøjeblikket kunde sige: „Den Myndighed, Ret og Eiendom, jeg har som Kirkens Representant, forbeholder jeg mig,“ og det er heller ikke skeet. Jeg troer altsaa, at vi ikke kunne komme til den Art af Eiendomsret; derimod er det ganske vist, at Kirken er et Institut, der ikke blot staaer ved Siden af de øvrige Statsinstitutioner, men har en mere selvstændig Stilling. Det gaaer ikke an at sige, at Kirken har samme Stilling som Sø- og Akademi eller Universitetet. Jeg holder meget paa Universitetets Autonomi og selvstændige og faste Stilling, men Universitetet er paa en ganske anden Maade Statsanstalt end Kirken. Kirken er et Institut, der har og forfølger ganske andre Formaal end dem, der ligge indenfor Statens Omraade, og Staten erkjender dette Institut for at have en overordentlig stor Betydning, og den erkjender, at den fra Fortiden staaer i et Forhold til Staten, som er sikket ved og bygget paa dertil henlagte Indtægter. Dette Forhold er der fra Staten stor Grund til at respectere og bevare, ligesom den ogsaa har erkjendt Forholdet i Grundloven ved at opstille Begrebet om Folkekirken. Staten kan ikke betragte Kirken som et andet Institut, thi i saa Fald var der ingen Grund til at opstille Folkekirken indenfor de andre Institutioner, der kunne danne sig indenfor Statens Omraade. Der er ogsaa Grund til at bevare det historiske Forhold og minde sig selv om, at naar Staten vil, at Kirken skal vedblive med den Betydning for Staten, som denne tilkægger den, er det vigtigt, at Kirken ikke svinder ind til en Ubetydelighed. Staten maa ønske, at Kirken indtager en selvstændig Stilling i den, og denne Grund — hvortil ogsaa Grundlovens

Bestemmelse henpeger — troer jeg maa tilraade os at opretholde Lønningsfonden. Men deraf følger ganske vist, at Lønningsfonden maa blive forbeholdt til kirkelige Formaal, og jeg troer ikke, at der i bortforslag ligger en Udtalelse af Andet, end hvad der allerede ligger deri, at man opstiller en særlig Lønningsfond. Bortforslag gaaer kun ud paa bestemtere og præcisere, samt med den bindende Kraft, som en enkelt Lov kan give, at udtale, hvad der alt ligger i Udkastet; at der kan komme ganske ekstraordinære Omstændigheder, kan jeg ikke nægte, men saa maatte disse Omstændigheder vel være saadanne, at de tvang alle Lovgivningsmagtens Faktorer til at tage Hensyn dertil og forandre Loven. Men jeg troer, at det er godt at gjøre sig Rede for og at udtrykke fuldt og klart, hvad man nu tilfigter, og give sig selv for Fremtiden den Paamindeelse, som ligger deri, at man ikke blot giver Fonden Navnet „geistlig Lønningsfond“ og sætter den op i Finantsloven mellem Fonds, der ikke have den Grad af Berettigelse til at være særlige, som den geistlige Fond har. Det er derfor, at jeg her har deeltaget i at stille Forslaget under Afstemningspunkt 5, der staaer i Forbindelse med Forslaget under Afstemningspunkt 52 og for mig først derved faaer sin fulde Betydning. Jeg kan ikke bele den Mening, at Udtrykket skulde være for vidt, idet Fonden derefter vilde kunne anvendes til Andet end geistlige Lønninger alene. Den ærede sidste Taler syntes mig at være meget strengere og konservativere her, end hans øvrige Tankegang førte til, naar han før vilde have Lønningsfonden opfattet som en af de andre separate Fonds paa Finantsloven, og dog ængstelig holder paa, at ikke det Allermindste maa anvendes uden til Lønninger. Jeg vil her gjøre opmærksom paa, at der indbrages under Lønningsfonden Noget, der hidtil er indflydt i Statskassen, og hvoraf Statskassen ogsaa har udredet til andre kirkelige Formaal end til Lønninger. Bispetienden har vistnok oprindelig været heelt anvendt som Lønning; men i en Klæffe af Aar, medens den her gaaet ind i Statskassen, har der af denne været udredt betydeligt mindre til Biskoppernes Løn, saa at der er fremkommet et Overskud. Vilde man nu her strengt fastholde, at af Lønningsfonden